

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
בית הספר לחינוך
שם הקורס : מן התיאוריה אל המעשה החינוכי
מספר הקורס : 129.1.0474 , 129.1.0484

שם המרצה : פרופ' אורטל סלובודין ortalslo@bgu.ac.il
שעות קבלה : ימי ד' 11-10 חדר 155 בנין 72

יעדי ההוראה:

מטרת הקורס היא לאפשר לסטודנטים/יות להתנסות בשדה החינוכי ולשלב התנסות זו בחשיבה תיאורטית ומחקרית. במסגרת הקורס המשתתפות והמשתתפים יתנסו בעבודה חינוכית במסגרת כפר הנער ה"עוגן הקהילתי" בבאר שבע במקביל למפגשי למידה ודיון שבועיים באוניברסיטה. הקורס יכלול תכנים כמו השמה חוץ ביתית, נער בסיכון, יצירת קשר עם ילדים ונער, יחסים בין אישיים, גבולות בתפקיד, טראומה, צמיחה ופרידה. המפגשים עצמם ישלבו ידע תיאורטי ואמפירי עם דיון וניתוח דוגמאות מההתנסות שיביאו משתתפות ומשתתפי הקורס.

פרשיות לימודים

נושא
נער בסיכון והחיים בפנימייה
יצירת קשר וגבולות
אמפתיה והכלה
אסטרטגיות שיחה : הקשבה פעילה, שאילת שאלות, שיקוף
טראומה והחלמה
התמודדות עם אבל ואובדן
גיל ההתבגרות
גיבוש זהות (אתנית, מינית)
קבוצות מיעוט בחברה הישראלית
כלים משחקיים בעבודה חינוכית
יחסי העברה והעברה נגדית
סיום ופרידה

דרישות והרכב ציון הקורס

ההשתתפות מותנית בריאיון קבלה
נוכחות חובה במפגשי הקורס ובהתנסות המעשית
הגשת דו"ח רפלקטיבי אחד בכל סמסטר - 20%
עבודת סיכום - 80%

ציון עובר 56

רשימה ביבליוגרפית (כל פרטי החובה יסרקו ויועלו למודל הקורס)

- אדלשטיין, א. (2001) מודל תיאורטי להסבר עבריינות נוער וסטיה חברתית בקרב יוצאי אתיופיה בישראל. *מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית*. 14. עמ': 25-47.
- בן עמי, א. ור. ארהרד (2017) נוער גאה במערכת החינוך: גורמי חוסן ומנגנוני התמודדות עם הומופוביה. *חברה ורווחה*, לז' 2 עמודים: 317-342.
- בנימין, א' (1990). הריאיון המסייע. תל אביב: ספרית פועלים.
- בנבנישתי, ר' (1984). האזנה ודיבוב בראיון. ירושלים: אקדמון.
- בר-אל, צ' (2003). ייעוץ פרטני קצר מועד ממוקד פתרון. בתוך ר' לזובסקי וצ' בר-אל (עורכות), מסע של תקווה. אבן יהודה: רכס גודר, א' (2007). אמפתיה, איכפתיות והאתיקה הפסיכואנליטית. שיחות, כא גור, א' (2005) הגישה ההתקשרותית בטיפול מוסדי בבני נוער במצוקה בתוך: מפגש- לעבודה חינוכית סוציאלית, 21, 38-11.
- גרין, ד' (2002). כללי היסוד של הפסיכותרפיה בחיי יומיום, רבעון לפסיכולוגי, 11, 51-77.
- הדר, א' (2001). השיח הטיפולי, הסדרה הפסיכולוגית. תל אביב: דביר.
- המנחם, א' (1998). זיכרונות מוקדמים. בתוך: ר' לזובסקי ושי פלדמן (עורכות) מרחב ונחלה בייעוץ חינוכי (229-260) בית ברל.
- המנחם, א' (2009). זיכרונות ילדות מוקדמים, בין זיכרון אישי לנרטיב חברתי. מקבץ, כתב עת לטיפול קבוצתי, 14, 67-88.
- טייכמן, י' ובר-אל, צ' (2004). הייעוץ הפרטני במסגרת בית הספר. בתוך ר' ארהרד וא' קלינגמן (עורכים), ייעוץ בבית ספר בחברה משתנה. תל-אביב: רמות
- מייקל, ק., ל. סולנקו וא. קרניאלי-מילר (2015) נקודת מבטם של בני נוער בסיכון על אירועים משמעותיים בחייהם. *חברה ורווחה*, לה, 4. עמ': 537-562.
- עומר, ח. (1997). הסיפור האמפטי. שיחות, י"ב 20-13.
- עזר, ח'; גילת, י' ושגיא ר'. (2011) "אני מרגיש לגמרי לבד בסיפור הזה"-התמודדות צעירים בישראל עם מצבי לחץ ומצוקה. תל אביב: כליל, מכון מופ"ת
- קלנר, נ' (2001). השאלה ככלי התערבות טיפולי. שיחות, טו, 94-103.
- קלנר, נ' (2000). החוזה הטיפולי בפסיכולוגיה פסיכואנליטית. שיחות, יד, 93-106.
- רבינוביץ, מ' קסו, ל' (1995). כדור דינאמי במישחק של מראות: המטאפורה בטיפול, שיחות י', 27-20.
- רזאר, מ' (2014). "מסגור מחדש (reframing)" בעבודה חינוכית עם תלמידים בהדרה ובסיכון: להפנות מבט אל מקורות הכוח הפנימיים. בתוך: ע' גרופר ושי' רומי (עורכים), ילדים ומתבגרים במצבי סיכון כרך א: תמונת מצב של התחום ותוכני ליבה. (עמ' 309-335) תל-אביב: כליל, מכון מופ"ת.
- רפאלי, ת. (2017) מסגרות לטיפול חוץ ביתי לילדים ברמות סיכון שונות. ירושלים: משרד העבודה, הרווחה

- Akhtar, S. (1995). A third individuation: immigration, identity, and the psychoanalytic process. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 43, 1051-1084.
- Amir, M., & Sol, O. (1999). Psychological impact and prevalence of traumatic events in a student sample in Israel; The effect of multiple traumatic events and physical injury. *Journal of Traumatic Stress*, 12, 139–154.
- Bleich, A., Gelkopf, M., & Solomon, Z. (2003). Exposure to terrorism, stress-related mental health symptoms, and coping behaviors among a nationally representative sample in Israel. *JAMA- Journal of the American Medical Association*, 290, 612-620.
- Brenner, A. (1985). *Helping children cope with stress*. Lexington, MA: Lexington Books
- Corey, G. (1991). Theory and practice of counseling and psychotherapy (4.71 th edition), Pacific Grove, CA.: Brooks/Cole.
- Corey, G. (1991). Theory and practice of counseling and psychotherapy (4th edition), Pacific Grove, CA.: Brooks/Cole.
- Cormier S. & Cormier B. (1998). Interviewing strategies for helpers. Pacific Grove; CA: Brooks/ Cole. 20. Eggert, M. (1996). Perfect Counselind, London: random House Gibb, J. R., Defensive Communication. *The Journal of Communication*, 1961, 11 (3), 141-148.
- Hill, C. & O'Brien, K. (1999). *Helping Skills*. Washington, DC: APA 23. Halstead. R. W., Pehrsson D.E., Mullen. J.A (2011) *Counseling Children: A Core Issues Approach*. ACA Conference & Exposition, Alexandria .
- Hobfoll, S. E. and Walfisch, S. (1986), Stressful events, mastery, and depression: An evaluation of crisis theory. *Journal of Community Psychology*, 14, 183–195.
- Humphrey J.H. & Humphrey , J.N. (1985). *Controlling stress in children*. Illinois: Springfield.
- McFarlane, A.C. (2000). On the social denial of trauma and the problem of knowing the past. In A.Y. Shalev, R. Yehuda & A.C. McFarlane (Eds.), *International handbook of the human response to trauma* (pp.11-26). New York: Kluwer / Plenum.
- McNally, R. J. (2003). Progress and controversy in the study of posttraumatic stress disorder. *Annual Review of Psychology*, 54, 229–252.
- Mikulincer, M., Florian, V., & Weller, A. (1993). Attachment styles, coping strategies, and posttraumatic psychological distress: The impact of the Gulf War in Israel. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, 817-826.
- Morgan, A. (2000) What is narrative theory? Dulwich Centre Publicatins ' Adelaide, South Australia Chapter 15-10, 25.
- Patacchini, E. (2012). Juvenile Delinquency and Conformism. *Journal of Law, Economics and Organization*, 28, 1-31.

- Refaeli, T. (2020). Needs and availability of support among care-leavers: A mixed-methods study. *Child and Family Social Work, 25*(2), 412-420. <https://doi.org/10.1111/cfs.12697>
- Refaeli, T., Benbenishty, R., & Zeira, A. (2019). Predictors of life satisfaction among care leavers: A mixed-method longitudinal study. *Children and Youth Services Review, 99*, 146-155. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.01.044>
- Rubin, S.S. (1999). The two-track model of bereavement: overview, retrospect, and prospect. *Death Studies, 23*, 681-714.
- Rubin, S.S., Malkinson, R., & Witztum, E. (2012). *Working with the bereaved: Multiple lenses on loss and mourning*. New York: Routledge.
- Sniderman ,PR, Bulmash, J., Nelson, DL, Quick, JC (2010) *Managing Organizational Behaviour in Canada*. (2nd edition). Nelson Education 73- 77, 160-166.
- Solomon, Z., Benbenishty, R., & Mikulincer, M. (1991).The contribution of war-time, pre-war and post-war factors to self efficacy : A longitudinal study of combat stress reaction. *Journal of Traumatic Stress,4*, 345-361.
- Valizadeh, L. Farnam, A., & Farshi, R.M. (2012). , Investigation of Stress Symptoms among Primary School Children. *Journal of Caring Science, 1*,25-30. doi: 10.5681/jcs.2012.004